

30 noiembrie 2017

DJ-P nr. 440

Aviz
la proiectul de lege pentru modificarea și completarea
unor acte legislative
(nr. 349 din 10.11.2017)

Examinând proiectul de lege menționat, prin prisma prevederilor art. 54 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797/1996 și Legii privind actele legislative, nr. 780/2001, Direcția generală juridică expune următoarele.

I. Obiecții cu caracter general

1. Proiectul de lege a fost înaintat de către Guvern, fapt ce corespunde prevederilor art. 73 din Constituție și art. 47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Domeniul dat ține de competența Parlamentului și este în concordanță cu art. 66 din Constituție.

3. După conținutul său normativ, inițiativa legislativă se înscrie în categoria legilor organice.

4. Potrivit notei informative la proiect, scopul acestuia constă în asigurarea continuității și finalității reformei în justiție, prin diminuarea duratei proceselor de judecată, inclusiv prin simplificarea procedurilor în cazul unor tipuri de acțiuni civile, precum și analiza sistemului căilor de atac, pentru eficientizarea mecanismelor și asigurarea participanților la proces a dreptului de apărare și publicitatea ședințelor de judecată, sarcini care au fost trasate în Legea pentru aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”, nr. 166 din 11.07.2012, precum și în Programul de activitate al Guvernului Republicii Moldova 2016-2018.

II. Privitor la concordanța proiectului de lege prevederilor legislative și respectării normelor de tehnică legislativă, invocăm următoarele obiecții și propuneri.

1) Art. I.:

1. Art. 36:

- alin. (1), pentru un spor de precizie normativă, sintagma „oficiul stare civilă” sugerăm a fi substituită cu sintagma „organul de stare civilă”, sintagmă care a fost introdusă pe tot cuprinsul Codului familiei prin Legea nr. 80 din

05.05.2017. De altfel, Codul de procedură civilă operează cu sintagma „organul de stare civilă”. Reiterăm obiecția și pentru Art. II, art. 43 alin. (1).

De asemenea, fraza „domiciliul copiilor minori, comuni sau adoptați” sugerăm a fi corelată cu art. 63 din Cod, care reglementează „domiciliul copiilor minori”, fără a face careva referințe și la „domiciliul copiilor minori, comuni sau adoptați”.

După cum este propus la alin.(1) al acestui articol, în baza acordului comun al soților, *în cazurile în care între aceștia nu există litigii referitoare la partajul proprietății comune în devălmășie, la întreținerea, educarea și domiciliul copiilor minori, comuni sau adoptați de ambii soți sau la întreținerea soțului inapt de muncă, căsătoria va fi desfăcută de către organul de stare civilă.* Asupra acestui fapt, cu titlu de informare, relevăm, că la ședința Guvernului din 15.11.2017 a fost aprobat proiectul de lege privind procedura notarială. Art. 42 intitulat „Desfacerea căsătoriei prin acordul soților”, la alin.(1) și alin. (7) propun următoarele:

(1) Cererea de desfacere a căsătoriei prin acordul soților poate fi depusă la orice notar în baza acordului comun al soților și în prezența ambilor soți sau în prezența unuia dintre soți, dacă notarului anterior i-a fost comunicat acordul autentic al celuilalt soț de desfacere a căsătoriei și examinare a cererii în absența sa;

(7) *În cazul în care nu există copii minori sau concepuți, la expirarea termenului indicat la alin. (5), notarul emite încheierea de divorț în prezența ambilor sau a unuia dintre soți.* În cazul în care există copii minori sau concepuți, notarul solicită avizul autorității tutelare de la locul de trai al acestuia referitor la soluția soților privind stabilirea locului de trai al copilului și plata pensiei alimentare, expusă în acordul autenticat cu privire la stabilirea pensiei de întreținere a copiilor minori, stabilirea locului de trai al copiilor minori și modul de participare la educația copiilor după divorț. În acest din urmă caz, notarul emite încheierea de desfacere a căsătoriei în prezența ambilor soți;

- alin. (5) în varianta actuală, prevede că dacă, după desfacerea căsătoriei de către organul stare civilă, între soți apar litigii referitoare la partaj, la întreținerea copiilor minori sau a soțului inapt de muncă, acestea se vor soluționa pe cale judecătorească. Propunerea privind soluționarea pe cale judecătorească a litigiilor referitoare *la întreținerea, educarea și domiciliul copiilor minori, comuni sau adoptați de ambii soți*, necesită a fi coroborată cu art. 38 alin. (1) din Codul familiei, care reglementează procedura de soluționare a litigiilor de către instanța judecătorească în procesul desfacerii căsătoriei și care face referință doar la copii minori comuni, *pe când la alin. (5) se propune și la copii minori adoptați de ambii soți.*

În plus, se propune, *ca litigiile privind „educarea” copiilor minori, comuni sau adoptați să fie soluționate pe cale judecătorească.* În acest sens, relevăm, că potrivit art. 60 alin. (4) din Cod, *litigiile dintre părinți privind educația și instruirea*

copiilor se soluționează de către autoritatea tutelară locală, iar decizia acesteia poate fi atacată pe cale judecătorească. Întru evitarea neconcordanțelor între aceste reglementări, sugerăm corelarea propunerii cuprinse la alin. (5) cu art. 60 alin. (4) din Cod. De asemenea, reținem, că Codul familiei operează cu termenul „educația copiilor minori”, pentru care motiv sugerăm substituirea cuvântului „educarea” cu cuvântul „educația”. Obiecțiile expuse la prezentul punct sunt valabile și pentru art. 37 alin. (1).

2) Art. III:

1. Art. 12 alin. (1), întru respectarea ierarhiei actelor normative adoptate de către Guvern, în corespundere cu art. 102 alin.(1) din Constituție și art. 36 alin. (1) din Legea cu privire la Guvern, nr. 136 din 07.07.2017, cuvintele „al ordonanțelor și hotărârilor Guvernului” recomandăm a fi substituite cu cuvintele „al hotărârilor și ordonanțelor Guvernului”.

2. Art. 12¹:

- alin. (2) lit. d), pentru precizia normei, după cuvântul „Curții” se va introduce cuvântul „Constituționale”;

- alin. (4), pentru o exprimare proprie stilului normativ, după cuvântul „condițiile” sugerăm a introduce cuvintele „specificate în”.

3. Art. 17¹, în partea ce ține de invocarea denumirii Programului integrat de gestionare a dosarelor, atenționăm, că la art. 166 alin. (2) lit. b¹ și art. 362¹ se utilizează „Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor”.

4. Art. 53 alin. (2), pentru claritatea normei, sugerăm a se indica din ce moment curge termenul de 5 zile lucrătoare. Obiecția este valabilă și pentru art. 107 alin. (2).

5. Art. 61 alin. (3), pentru corectitudinea normei, după cuvântul „participanții” recomandăm a se introduce cuvintele „la proces”.

6. Art. 65:

- alin. (4), pentru precizia normei, după cuvântul „concomitentă” propunem a fi introduse cuvintele „a acțiunii intervenientului principal”;

- alin. (5), pentru un spor de precizie în redactare, după cuvântul „calitate” recomandăm a se introduce cuvântul „de”.

7. Art.182⁵ alin. (2), pentru o exprimare adecvată în context, după cuvintele „după caz” sugerăm a se introduce cuvântul „unui”.

8. Art. 183 alin. (2) lit. h), propunerea privind stabilirea „datei, orei, duratei și locului petrecerii ședinței de judecată” sugerăm a fi corelată cu art. 190 alin. (1) și art. 205 alin. (3) în sensul uniformizării textului cu aceste prevederi.

9. Art. 186¹ alin. (4), semnalăm, că s-a produs o eroare de tastare, respectiv „adoptateconform”.

10. Art. 211 alin. (1), în partea ce ține de utilizarea cuvintelor „cauzei în fond”, întrucât art. 211 este intitulat „judecarea pricinii în fond”, iar la alin. (2) al

acestui articol este reglementată „judecarea pricinii în fond”, cuvintele „cauzei în fond” recomandăm a fi substituite cu cuvintele „pricinii în fond”. Reiterăm obiecția și pentru art. 232, art. 274 alin. (2).

11. Art. 233, dat fiind, că la articolele 233, 234, 235 și 236 se propun a fi substituite cuvintele „susținerile orale” cu cuvântul „pledoarii”, urmează a fi substituite cuvintele „susținerile orale” și din conținutul art. 240 alin. (2) și art. 384 alin. (1) și (2).

12. Pct. 93:

- compartimentul B², întrucât se propune a fi introdus un compartiment nou B² intitulat „Aplicarea măsurilor civile de protecție în cazurile de violență în familie”, iar reglementările acestuia se cuprind în Capitolul XXX¹ din Cod care, de asemenea, este intitulat „Aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie”, sugerăm revederea Capitolului XXX¹ din compartimentul Titlului II în sensul abrogării acestuia;

- compartimentul B³, în titlul compartimentului, precum și pe parcursul articolelor, nu există o uniformizare în ceea ce privește utilizarea denumiri actelor permissive, fiindcă în unele cazuri se indică „suspendarea și retragerea licențelor/autorizațiilor”, iar în altele – „suspendarea și retragerea actelor permissive”. Potrivit art. 2 din Legea privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, nr. 160 din 22.07.2011, actul permisiv poate avea denumirea de licență, autorizație, permis, certificat, aviz, aprobare, brevet, de atestat de calificare.

13. Art. 300 alin. (3), semnalăm că s-a produs o eroare de tastare, respectiv „decedatepoate”.

14. Art. 333, în corelare cu art. 334, sugerăm a se uniformiza denumirea „registruului de stare civilă”.

15. Art. 363¹ alin. (1) și alin. (5), pentru un spor de precizie normativă, propunem corelarea cuvintelor „cauzele patrimoniale”, „cauzele nepatrimoniale” cu art. 435 alin. (3) și alin. (8), care utilizează cuvintele „pricinile patrimoniale”, „pricinile nepatrimoniale”.

În concluzie, menționăm că proiectul de lege poate fi propus spre dezbateri în cadrul ședințelor plenare ale Parlamentului, cu luarea în considerare a sugestiilor prezentului aviz.

Șef Direcție generală

Ion Creangă

